

ХОЧЕШ МАТИ ДРУГА? БУДЬ ДРУГОМ!

ПРАВИЛА ДОГЛЯДУ ЗА ДОМАШНІМИ ТВАРИНАМИ
ТА БЕЗПЕЧНОГО ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ

Розроблено:
René Grobler та Amanda Klette
(Відділення травматології
організації «Netcare»);
Daniel Stewart та Terence Scott
(Глобальний альянс
із контролю сказу)

**World Health
Organization**

European Region

УВ
Державна адміністрація
Здоров'я України
Київ, вул. Свободи, 104
10115, Україна
Тел: +380 44 200 0000
Факс: +380 44 200 0001
Електронна пошта: info@uh.gov.ua
Сайт: www.uh.gov.ua
Рікат дієвий з 31.01.2023 09:43 до 31.01.2024 23:59

МОВА СОБАК

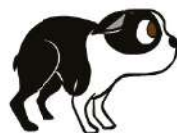
ЯК ЗРОЗУМІТИ, ЩО ХОЧЕ СКАЗАТИ ТВІЙ УЛЮБЛЕНЕЦЬ?

ПИЛЬНИЙ

НАСТОРОЖЕНИЙ

НАЛЯКАНИЙ

ВІДЧУВАЄ
ЗАГРОЗУ

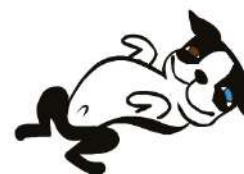
ЗЛИТЬСЯ

ПРИВІТНИЙ

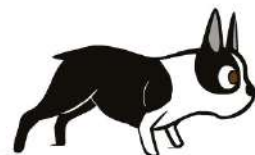
«ХОЧУ ПОБУТИ
САМ»
великі очі

«ХОЧУ, ЩОБ МЕНЕ
ПОГЛАДИЛИ»
поза «почухай животики»

ЩАСЛИВИЙ
(або хоче пити)

ЩОСЬ ШУКАЄ

«ПРИВІТ, Я РАДИЙ ТЕБЕ БАЧИТИ!»
вітається

«Я ТВІЙ ДРУГ»
грайливо вигинається

«ГОТОВИЙ!»
приготувався до стрибка

«ПОГОДУЙ МЕНЕ»

ДУЖЕ РАДІСНИЙ
крутиться, махає хвостом

© 2011 Lili Chin www.doggiedrawings.net

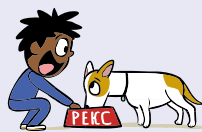
Lili

Як НЕ СЛІД поводитися з собаками

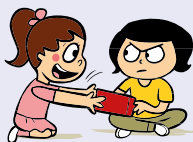
Це легко! Просто пам'ятай правила поведінки з іншими людьми

Не бери чужу їжу

Не турбуй собаку,
коли він їсть

Не забирай чужі іграшки

Не забирай у собаки
його кістки й іграшки

Не наближай своє
обличчя занадто
близько до обличчя
іншої людини

Не наближайся обличчям
до морди собаки

Не турбуй людину під
час сну

Не турбуй тварин, коли
вони відпочивають.
Не намагайся розбудити
собаку, що спить

Не хапай людину
за волосся

Не хапай собаку за хвіст
чи вуха

Не вилазь на іншу
людину та не наступай
їй на ноги

Не сідай на собаку та не
наступай йому на лапки

Не щипай іншу людину

Не лізь обійматися до
тварини. Більшості собак
це не подобається

Не кричи й намагайся
розмовляти спокійно

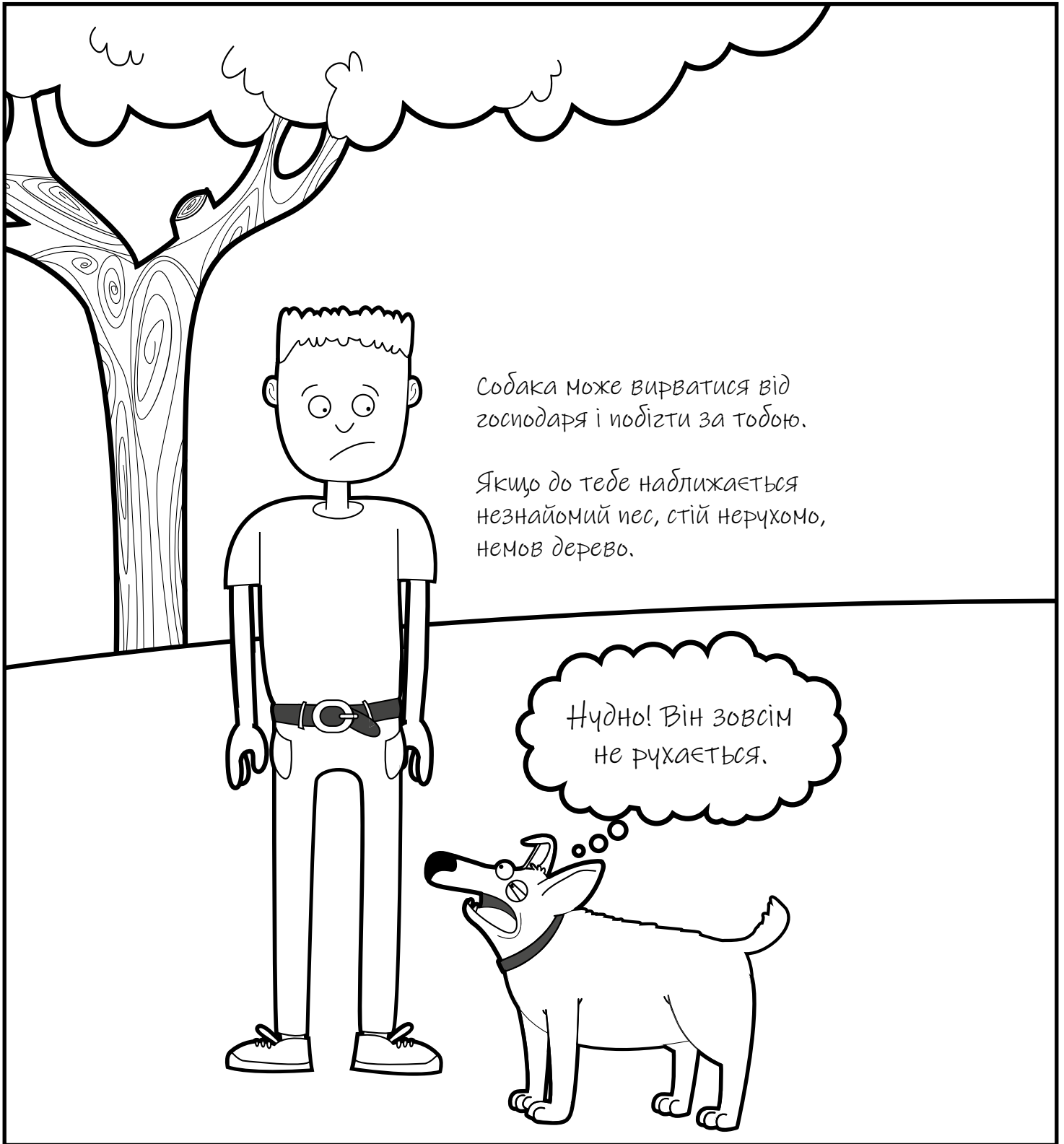

Уникай криків та інших
гучних звуків, напр.,
свистіння, стукоту тощо

Плакат адаптовано за матеріалами д-рки Sophia Yin, які доступні на вебсайті www.drSophiaYin.com

Розфарбуй!

Собака може вирватися від господаря і побігти за тобою.

Якщо до тебе наближається незнайомий пес, стій нерухомо, немов дерево.

Нудно! Він зовсім не рухається.

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ПОВОДЖЕННЯ З ДОМАШНІМИ ТВАРИНАМИ

5 ПРАВИЛ

Наш обов'язок — забезпечити кожній тварині:

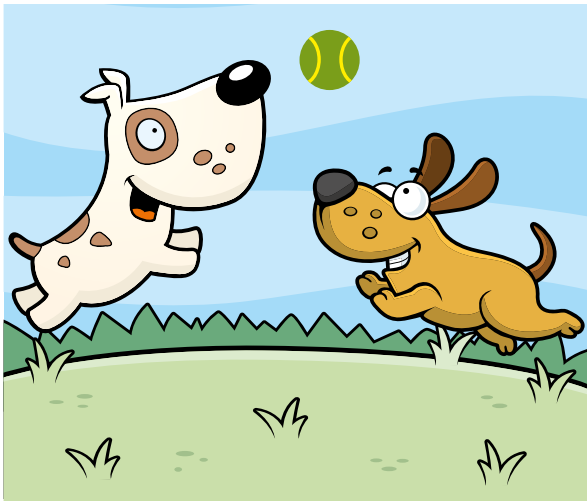
1. Здорову їжу та чисту воду

2. Притулок і комфорт

3. Лікування у разі хвороби або травми

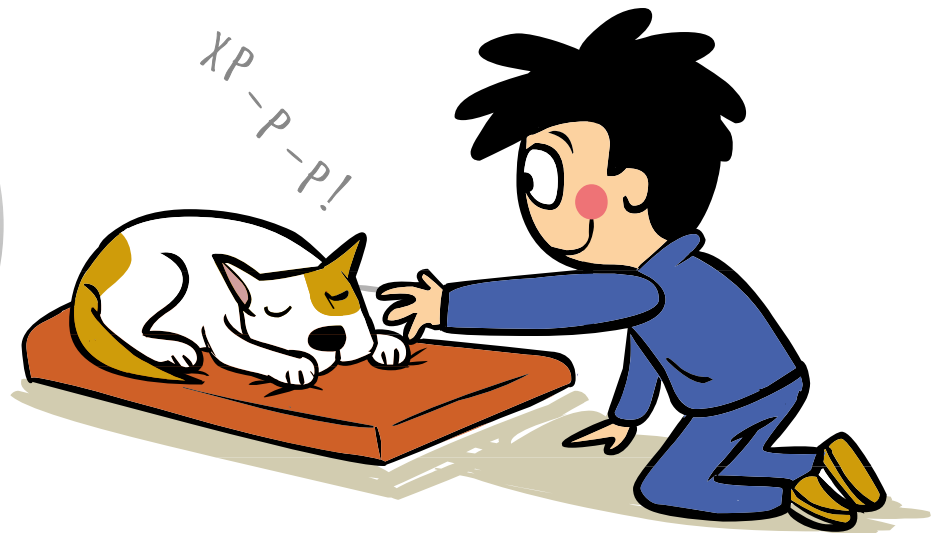
4. Компанію інших здорових тварин, із якими можна гратися

5. Умови для щасливого життя! Ми повинні дбати про те, щоб наші улюбленці не були налякані чи засмучені

НІКОЛИ НЕ БУДИ СОБАКУ, ЩО СПИТЬ

Як стати тварині справжнім другом?

Мати домашнього улюбленця — дуже класно! Однак слід пам'ятати, що це ще й велика відповідальність. Він є членом твоєї родини, як братик чи сестричка. Подружися зі своїм улюбленцем, розмовляй із ним! Він може стати твоїм найкращим другом, адже вміє як ніхто зберігати секрети!

Виявляй повагу до всіх тварин, так само, як поважаєш друзів, батьків і вчителів.

Запитай батьків, чи могли би ви ходити з вашим песиком у кінологічну школу, щоб його навчили виконувати основні команди.

Якщо хочеш мати друга, будь другом!

ЗБАЛАНСОВАНЕ ХАРЧУВАННЯ ТА СВІЖА ВОДА

Тваринам, як і людям, потрібен збалансований раціон, який міститиме всі необхідні вітаміни й мінерали, кальцій, білок та інші корисні речовини, присутні в їжі.

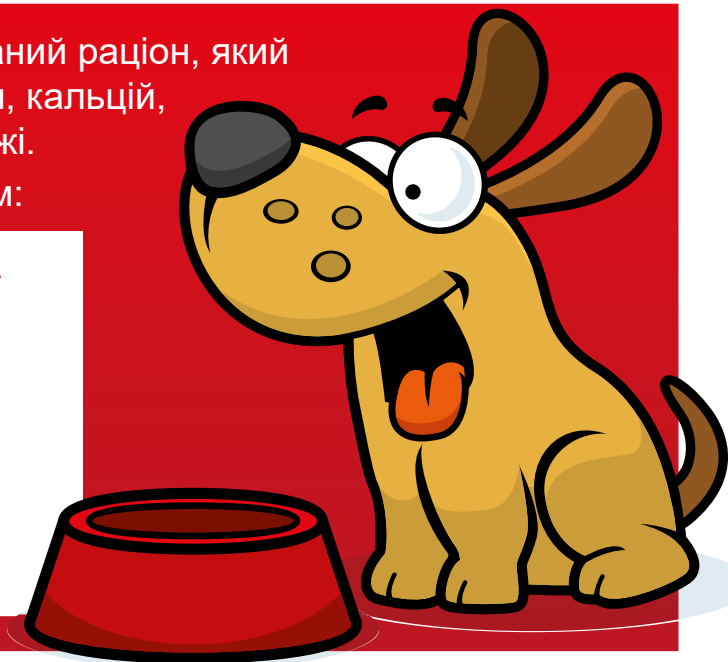
Що можна і чого не можна давати тваринам:

МОЖНА

- Добре проготоване м'ясо ✓
- Птиця ✓
- Риба без кісток ✓
- Овочі ✓
- Каші ✓
- Батат ✓

НЕ МОЖНА

- Шоколад ✗
- Виноград ✗
- Цибуля ✗
- Кофеїн (кава) ✗
- Часник ✗
- Жувальна гумка ✗
- Алкоголь ✗

ЗДОРОВ'Я ТВАРИНИ

Усі тварини можуть захворіти, але ми можемо цьому запобігти!

Тваринам слід: **Робити необхідні щеплення щороку**
Давати таблетки від гельмінтів кожні кілька місяців
Відвідувати ветеринара щонайменше раз на рік

Важливо також запобігати народженню нових цуценят і кошенят, за якими ми не зможемо належним чином доглядати. Для цього улюбленців потрібно стерилізувати.

ЗНАЙДІТЬ СЛОВА

У	Г	Р	А	Т	И	Д	П	Е	С	Р	В	Л	К	У
Р	А	Е	В	О	Р	Л	І	Н	Л	Е	О	Ю	Ф	Л
З	В	И	С	Б	І	Г	А	Т	И	М	Т	Б	Ж	Ю
Ь	К	Є	Н	Ь	Р	У	Е	Б	Н	В	І	О	Є	Б
Х	І	И	Ю	К	Н	Л	Ф	З	А	І	Е	В	К	Л
В	Т	Ж	Х	Б	М	Я	Ч	П	У	Г	О	Т	Ч	Е
І	Ш	Л	А	Р	У	Т	М	Ж	К	Р	П	Д	Е	Н
С	В	Е	Т	Е	Р	И	Н	А	Р	А	О	Р	Л	Е
Т	Л	Д	И	А	Х	О	У	Д	О	Ш	В	У	Ю	Ц
І	Ж	Х	Е	К	А	Н	Н	Я	Д	К	І	Г	М	Ь
Д	Ш	Ь	А	З	К	И	Е	У	И	А	Д	Н	Т	И
Е	Н	Р	Ф	У	Б	О	Н	К	Н	Ї	Е	И	Х	Ч
Ц	У	Ц	Е	Н	Я	Е	Ф	Ч	А	Ц	Ц	З	С	І
Ь	В	О	Ц	Ї	Е	Є	У	Щ	В	А	Ь	Н	П	О
І	Ш	Е	Р	С	Т	Ь	П	К	І	С	Т	К	А	Є

БІГАТИ
 ВЕТЕРИНАР
 ГАВКІТ
 ГРАТИ
 ГУЛЯТИ
 ДРУГ
 ІГРАШКА
 КІСТКА
 ЛЮБОВ
 М'ЯЧ
 НЮХАТИ
 ПЕС
 ПОВІДЕЦЬ
 РОДИНА
 СЛИНА
 УЛЮБЛЕНЕЦЬ
 ХВІСТ
 ХЕКАННЯ
 ЦУЦЕНЯ
 ШЕРСТЬ

ПРОФІЛАКТИКА — КРАЩЕ, НІЖ ЛІКУВАННЯ. КРАЩЕ ЗАПОБІГТИ УКУСАМ, НІЖ ЛІКУВАТИ ЇХ

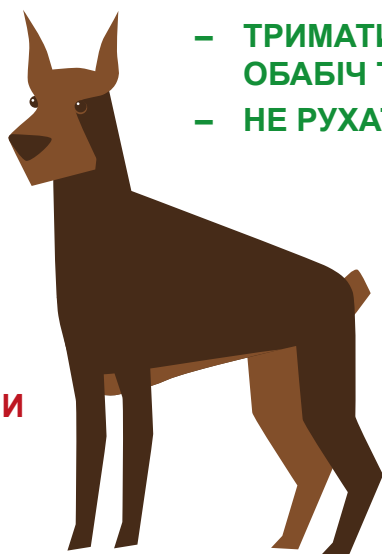
Пес не розуміє, що кусатися — це погано. Часто собаки кусають, коли вони налякані або намагаються захиститися. Щоб уникнути укусів собак, слід розуміти:

- Що відчувають собаки
- Як безпечно наблизитися до собак
- Коли безпечно і небезпечно наблизитися до собак або взаємодіяти з ними

Розуміючи поведінку собак та уникаючи небезпечних ситуацій, ми можемо вберегтися від укусів.

ОЗНАКИ НЕБЕЗПЕКИ

- НАПРУЖЕНЕ ТІЛО
- ХВІСТ «ТРУБОЮ»
- ПРИТИСНУТІ ДО ГОЛОВИ ВУХА
- ЗАДКУВАННЯ
- ГАРЧАННЯ
- КЛАЦАННЯ ЗУБАМИ
- ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ПРЯМИЙ ПОГЛЯД
- НАСТОВБУРЧЕНА ШЕРСТЬ

ЩО СЛІД РОБИТИ ✓

- ТРИМАТИ РУКИ ОБАБІЧ ТУЛУБА
- НЕ РУХАТИСЯ

ЧОГО НЕ СЛІД РОБИТИ ✗

- ТІКАТИ ВІД СОБАКИ
- КРИЧАТИ ТА ПАНІКУВАТИ
- ДИВИТИСЯ СОБАЦІ В ОЧІ

ЯКЩО ТЕБЕ ВКУСИВ ПЕС...

- НЕ ВИРИВАЙСЯ
- СПРОБУЙ ЗАВМЕРТИ
- ЯКЩО ТИ ПАДАЄШ, ЗГОРНИСЯ КАЛАЧИКОМ, ЗІГНУВШИ РУКИ І НОГИ, АБО ПОВОДЬСЯ, ЯК СОБАКА

ЗАПОБІГАННЯ УКУСАМ

Як уберегтися від укусів собак?

Знайомі собаки:

Із цуценятами слід часто гратися, щоб вони не боялися людей. Цуценятам має подобатися гратися з людьми, щоб вони звикли до взаємодії з ними й не кусалися. Таким чином ми створюємо зв'язок із нашими домашніми улюбленцями.

Власники повинні навчитися розуміти своїх собак і навчити їх реагувати на команди. Це допоможе уникнути небезпечних ситуацій і бути певними в тому, що пес чемно поводитиметься поруч із людьми.

Домашніх улюбленців слід стерилізувати. Нестерилізовані самці можуть бути більш агресивними по відношенню до інших тварин і людей. Самиці можуть хворіти, якщо їх не стерилізувати. Нестерилізовані собаки можуть бути дуже небезпечними для людей та інших тварин.

Незнайомі собаки:

Якщо собака біжить до тебе, стій на місці та поведься спокійно. Дозволь собаці обнюхати тебе, а коли він відійде — повільно і тихо рушай у зворотному напрямку.

Тримайся подалі від незнайомих собак. Це стосується і собак, які перебувають на ланцюгу або за парканом.

Ніколи не дражни собак, не переслідуй їх і не жбурляй у них нічим. Не займай собак, які їдять, сплять або годують цуценят.

Пильнуй за своїм оточенням і собаками, які мешкають поблизу. Подружися з ними та поважай їхній простір.

У ЖОДНОМУ РАЗІ не бий і не штовхай собак, не кричи на них.

Тримайся подалі від тварин, які поведуться дивно.

СКАЗ

ЩО ТАКЕ СКАЗ?

Вірус сказу вражає лише ссавців і найчастіше зустрічається у собак. Вірус міститься в слині інфікованих тварин і може потрапляти в організм здорових тварин і людей унаслідок укусу або облизування подряпин чи ран хворою твариною. За відсутності лікування сказ може призвести до смерті.

Щоб запобігти цьому небезпечному захворюванню, слід вакцинувати своїх тварин проти сказу.

Уникай укусів

Не підбирай бездомних собак

Не дозволяй собаці облизувати або дряпати тебе

ЧИ МОЖНА ВИЛІКУВАТИ СКАЗ?

Сказу можна запобігти лише шляхом вакцинації! У разі появи симптомів вилікувати його буде неможливо.

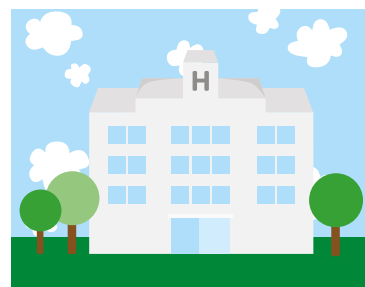
3 простих кроки для запобігання сказу:

1. Уникай укусів тварин.
2. Якщо тебе вкусила тварина, негайно промий рану проточною водою з милом (продовжуй промивати протягом 15 хвилин).
3. Повідом дорослих про укус: вони повинні відвести тебе до поліклініки чи лікарні, де тобі зроблять щеплення проти сказу.

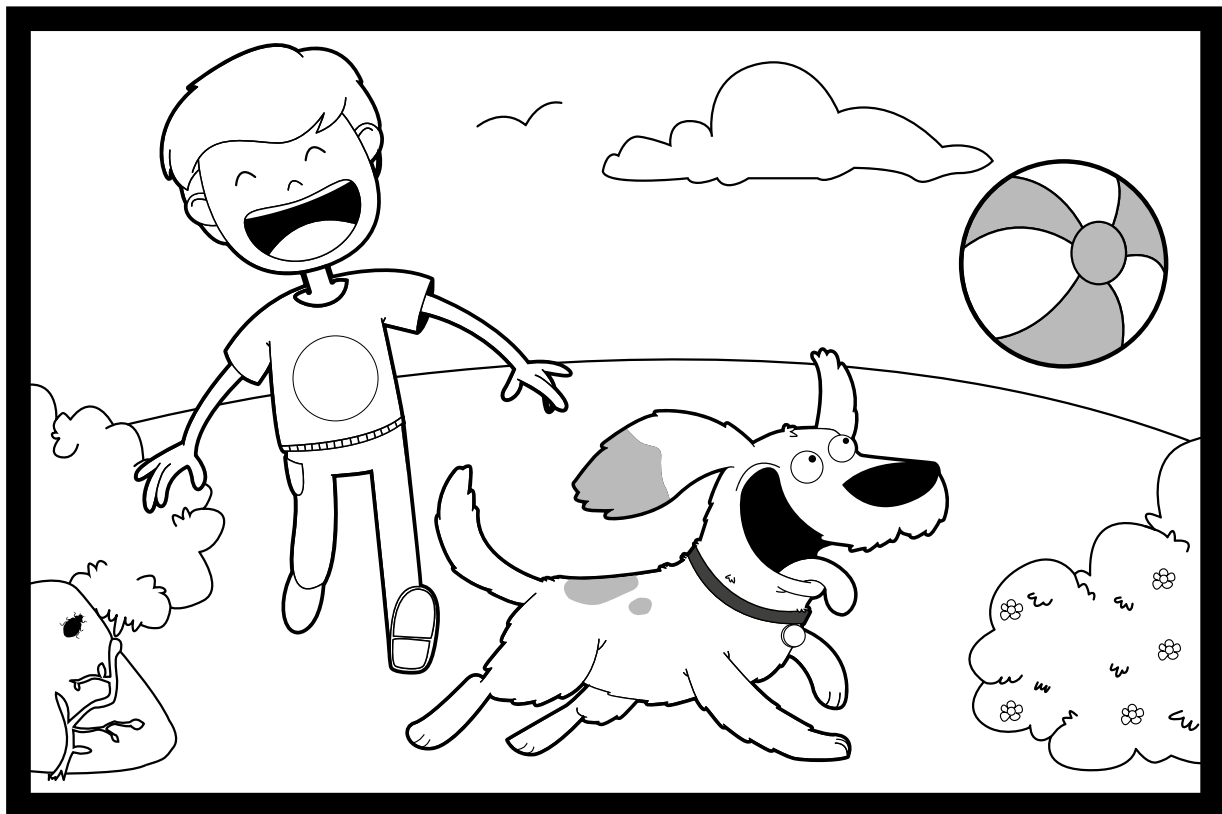
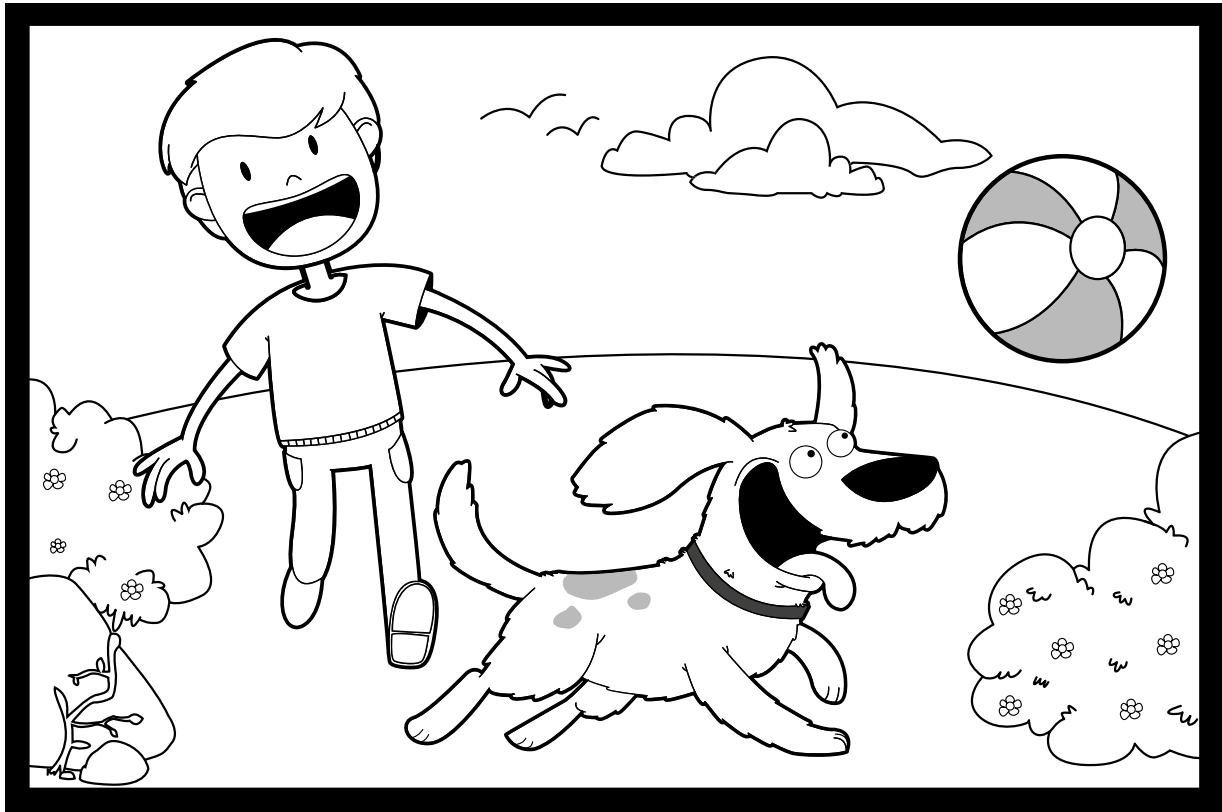
ПРИМІТКА:

Якщо поруч немає дорослого, який міг би тебе супроводити, йди до лікаря із другом чи подружкою. Дуже важливо, щоб тобі надали необхідну допомогу.

Знайди відмінності

(Всього 13)

Запобігання сказу!

Якщо тебе вкусив собака, промий рану і звернися до лікаря

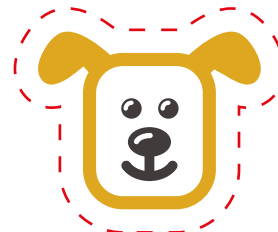
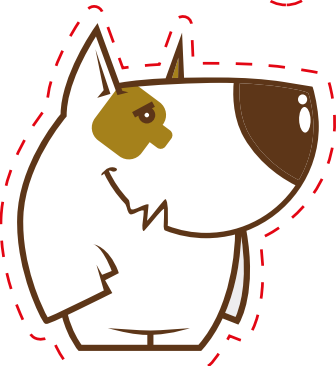
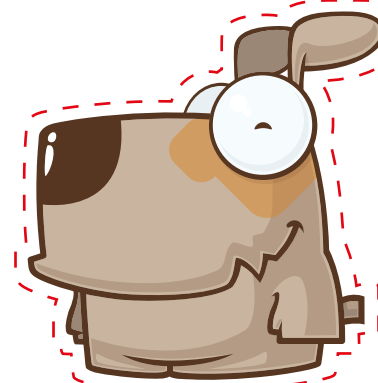
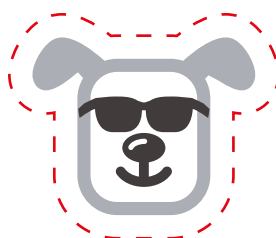
Як уникнути укусів собак?

- ✗ Тримайся подалі від НЕЗНАЙОМИХ собак!
- ✗ Тримайся подалі від собак, які поводяться дивно — вони можуть вкусити!
- ✗ Не переслідуй, не бий, не штовхай собак і не кричи на них!
- ✗ Не займай собак, які їдять, сплять або мають цуценят!

Автор концепції: D. Stewart/ Проект щодо сказу розроблено D. Cooke, Департамент сільського господарства, охорони довкілля та розвитку сільських територій: Відділ ветеринарної епідеміології 033 3476267

Я
СВОГО СОБАКУ

УВ Держпродспоживслужба
№11.3.2-5/23511 від
08.11.2023

арк.1

СЕРТИФІКАТ

Виданий на підтвердження того, що:

Тепер знає, як безпечно поводитися з собаками.

Власник (власниця) сертифікату обіцяє:

- Завжди питати дозволу, перш ніж гладити собаку.
- Виявляти до собак таку саму повагу, як і до людей.
- Зберігати спокій, коли до нього(неї) наблизатиметься собака без повідця.
- Ніколи не займати собаку, яка їсть, спить або має цуценят.

World Health
Organization

European Region

UB Держпродспоживслужба
№11.3.2-5/23511 від
08.11.2023

арк.1

УВ Держпродспоживслужба
№11.3.2-5/23511 від
08.11.2023

арк.1

